

VIATGE A UN ENCONTRE PER AL FUTUR

Lerma-Pujol, la norma de Castelló

A instàncies del diari *Mediterráneo*, que celebra 50 anys, els presidents Joan Lerma i Jordi Pujol van desbloquejar la passada setmana la indiferència en les seues relacions. Una jornada particular a Castelló que salda, com a mínim, la intenció de col·laborar en les preocupacions comunes entre Catalunya i el País Valencià.

Les 12 del matí del dijous 18 de maig era el moment estipulat perquè **Jordi Pujol i Joan Lerma** s'observaren les molt honorables cares, exercici que no practicaven des d'un parell d'anys abans. La visita dels dos mandataris a Castelló de la Plana havia estat precedida d'un signe fatal: un llamp derivat de la intensa activitat elèctrica concentrada damunt el Mediterrani havia tocat l'avioneta del president de la Generalitat catalana quan tornava de Roma la nit anterior. Un auguri lleig a pesar del desenllaç anecdòtic, que podia suggerir interpretacions de tots colors. La de Pujol era aquesta: «O caus o no caus. I si caus, caus de seguida. I si no caus, no passa res».

El programa protocolari dels presidents no contemplava un detall: els funcionaris de la Diputació i els pares dels alumnes d'un col·legi ressentit esperaven amb apetència l'ocasió per cridar a Lerma dos i dos quant fan. I dos i dos feien quatre a les 12 en punt, quan Lerma i Pujol es van trobar a la porta de l'ajuntament, amb les seues col·leccions d'acompanyants.

Joan Lerma, amb un vestit tallat a la italiana, no massa gris i ratllat de forma vertical amb un gris més enèrgic. Fresc, amb la jaqueta travessada. Amb camisa blanca i corbata blau senyera. I en la superfície, una barba vigilada i descolorida, un pentinat a prova de catàstrofes i unes orelles ben roges, com de semàfor madur. Jordi Pujol, amb un vestit tallat segons la convenció, d'un blau que no inquieta

i delicadament ratllat en negre. D'entretemps. Camisa blanca i corbata amb motius blau-grana. I dalt del llaç de la corbata, immediatament, el mentó segueix el traç d'una circumferència pàl·lida, amb matisos, que culmina en un pentinat de geni centreuropeu, que resisteix la desertització capil·lar.

Els caps de govern s'ofereixen les mans: Lerma, la dreta; Pujol, l'esquerra, ja que la dreta, embenada a causa de les seqüeles d'un altre accident, li fa escàs servici. Interncanvien emocions i l'alcalde, **Daniel Gozalbo**, que du una corbata neutral, els guia a les dependències del consistori. A ells i la comparsa, entre la qual destaca el xarol d'uns quants tricorns i el caqui d'unes quantes gorres de plat, amb divises d'abundant constel·lació. Pujol estampa la firma en el llibre d'or de la ciutat i carrega de ceràmica efectuada a l'entorn de Castelló, i un exemplar del *Liber Elegantiarum*, reeditat recentment en facsímil.

Acabat això, les autoritats abandonen l'edifici municipal i es dirigeixen a la plaça Major, enfront de l'ajuntament, amb l'objectiu d'inaugurar l'exposició *Castelló, centre de futur*, una proposta d'intervenció urbanística per al centre històric de la capital de la Plana. És privilegi de Joan Lerma tallar la cinta amb les quatre barres. I després de fer-ho, passa les tisores a Jordi Pujol, el qual, amb la mà en les condicions que hem explicat, es complica la vida. L'exposició ocupa totalment la plaça, dins d'una colossal tenda de campanya que reproduïx els efectes d'una lupa encarada a un sol valent i neutralitza els sistemes de refrigeració.

L'alcalde Gozalbo fa les oportunes explicacions sobre les intencions de la mostra i Lerma les subratlla amb expectatives econòmiques. Els 50 graus imposen el seu rigor i hi ha com una atmosfera de locions d'una masculinitat indiscutible. Es projecten unes diapositives sobre el cas amb el fons musical de *La Panderola*. En aquell moment, un dels subsecretaris de Lerma, **Ximo Puig**, es fa ostensible. Té un aspecte bullit, particularitat que manté siga quina siga la temperatura, i els vidres de les ulleres d'amplada europea. Els nus de la corbata blau senyera mal encaixat, la cara color flaó i el ventre desenrotllista.

La comitiva, amb Lerma, Pujol, Gozalbo i la governadora civil, **Concepción Sáez**, al cap, realitza el trajecte eficient per les mostres exposades, reparant en els detalls amb un interès d'admiració. Pròxims a ells, **Francesc Solsona**, president de la Diputació,

Pujol i Lerma, intercanvi d'emocions.

RAFA GIL

Benjamí Casan, vice-president del consell d'administració de PECSA, l'empresa editora del diari *Mediterráneo*, i un considerable col·lectiu de regidors locals. L'advocat Casan és qui ha tramitat, a expenses del 50 aniversari de *Mediterráneo*, l'encontre entre els presidents, cosa que li confereix un mèrit destacat.

Vista l'exposició, el protocol ha previst que Lerma s'estarà a l'ajuntament i Pujol anirà a les instal·lacions de *Mediterráneo*. Però això no passa. Pujol, segons explicacions del cap de premsa de la Presidència valenciana, accedeix al refrigeri calculat per a Lerma, després d'eixir de la carpa descomunal. L'incident passa desapercebut. Allà hi ha rebosteria assortida i selecta i orxata i llimó granissat, oferta encertada havent passat pel microones expositiu. El goril·la de la porta no permet l'entrada als periodistes gràfics, per evitar, amb tota probabilitat, molt males honorables caricatures. Per sort per als fotògrafs, es resol el problema, això sí, amb el compromís moral de no desaparar una foto.

No tenia ni cap ni peus, devastat el refrigeri, esperar-hi un minut més. Pujol, com havia programat el protocol, enfilava cap a la redacció de *Mediterráneo*. Ja en el carrer, una veïna amb

RAFA GIL

Dalt: Pujol, Lerma i Daniel Gozalbo, l'alcalde, vigilen els minuts que marca el protocol. Baix: «Ja veu quina coincidència, senyora».

la mà embenada com Pujol s'acosta al president i li fa:

—¿Vostè també?

—Sí senyora, ja veu quina coincidència —que contesta el president.

Vichy Catalán i primera roda de premsa

Els cinc cotxes que escortaven el pre-

sident català van arribar sobre la una als nous locals de *Mediterráneo*, on eren esperats per **Angel Pérez**, president del consell d'administració de PECSA, **Benigno Camañas**, director general, i **Javier Andrés**, director de la publicació. I una botella freda de Vichy Catalán. Pujol va recórrer les instal·lacions i va conversar amb els periodistes, fent-los notar la seua preo-

CLAU
D
VOLTA

llibreria - papereria

material oficina

objectes escriptori

jocs

belles arts

dibuix tècnic

distribuidor per la zona de:

Letraset

passeig maragall, 84

telèfon 351 54 02

barcelona

Subscripció - te
357 28 56

Una publicació mensual per a tots els
tiquets i les xiquetes valencians.
Ara, també als guinecs.

CAMACUC

Apartat de Correus 11007
46080 VALÈNCIA

«TVV en castellà? No ens interessa, als catalans».

cupació per l'actualitat i el seu interès en l'ascens del C. D. Castelló a primera divisió. Angel Pérez, posteriorment, va obsequiar el president amb un plat molt treballat de ceràmica de l'Alcora.

A continuació, Jordi Pujol i Javier Andrés es van dirigir a l'hemeroteca, habilitada ocasionalment com a sala de conferències de premsa. El president de la Generalitat catalana va assenyalar que feia molts anys que no havia estat a Castelló, però —va accentuar— «tinc molta notícia de Castelló». Instat sobre els problemes del transvasament d'aigües de l'Ebre al País Valencià, Pujol va indicar: «A Catalunya també tenim greus problemes amb l'aigua, com a Castelló. Penso que Catalunya, el País Valencià i Aragó haurien de ser capaços de parlar-ne amb serenitat, perquè l'Ebre du molta aigua i no és racional que es perdi. Nosaltres estem disposats a iniciar converses amb el País Valencià per tal de resoldre aquest problema de forma solidària».

Els altres temes abordats per Pujol seguidament van ser TV3-TVV, les relacions entre les Generalitats i la resolució de l'Audiència de València sobre

la denominació de la llengua. Pel que fa als problemes televisius, Pujol va ser contundent: «TVV a Catalunya, sí. Si les seves emissions són exclusivament en valencià. Si són en castellà, no tenim cap interès a rebre-les-hi. Ja en tenim prou. Si són en valencià estem disposats a col·laborar en qualsevol problema tècnic que pugui plantejar-se». Quant a la possibilitat de desconexió de TV3 al País Valencià, Pujol va insistir que TV3 emet legalment des de Montcaro i que la recepció del canal català en les terres valencianes depèn d'una entitat privada i no del govern de Catalunya. «Per tant —va afegir Pujol—, comprendria qualsevol decisió del govern valencià».

Les relacions institucionals entre Catalunya i el País Valencià, en opinió de Pujol, han d'intensificar-se. «Les nostres relacions, evidentment, han estat escasses. Aquesta és una situació anòmala que hem de solucionar. Les relacions amb el president Lerma i el seu govern són excel·lents, en l'ordre institucional i en l'ordre personal, però no ens correspon a nosaltres d'iniciar un augment de les relacions, perquè no vo-

lem que ningú ens digui que ens fiquem en assumptes que no ens pertoquen i som conscients que existeix un cert re- cel. Per tant, ha de ser el govern valencià qui demani una major col·laboració. Si ens arriben propostes —va continuar Pujol—, nosaltres serem feliços de tractar aquests temes comuns».

Quant a la resolució dictada per l'Audiència, Pujol es va mantenir en una posició respectuosa. «Si aquesta resolució significués que no hi ha una unitat lingüística entre el català i el valencià, ja em preocuparia. Si pels motius que siguin convé dir valencià, això no és cap problema, perquè ¿vostès què parlen? ¿Oi que parlen valencià? ¿I jo què parlo? ¿Oi que parlo català? ¿I no m'estan preguntant i jo els contesto? El fet que es denomini valencià només respon a una qüestió d'afirmació pròpia».

Jerma-Pujol, digestió en solitari

De les instal·lacions de *Mediterráneo*, la comitiva de Pujol va posar el rumb al Desert de les Palmes, on havia quedat citada amb el president Jerma, el Consell d'Administració de PECSA, les autoritats locals i provincials i la corporació en ple de Benicàssim, la qual té al seu càrrec l'administració d'aquella serralada. En tot moment es va notar l'absència del diputat del CDS **Pedro Gozalbo**, el qual havia acudit a la Vall d'Hebron per visitar el metge que s'ocupa del procés traumàtic del seu fill.

Allà, a 459 metres per damunt del nivell del Mediterrani, Pujol comenta amb **Joaquim Castaño**, l'alcalde de Benicàssim, certs aspectes sobre la localitat turística de la Plana Alta. I amb els dubtes dissipats, el dinar. El restaurant, per aquest ordre, havia preparat formatge, pernil, aladros a la planxa, polp amb tinta, petxines amb salsa i un arròs a banda esclatat amb excés. Vi rosat de Torres, aigües minerals, cafès, licors i xampany. Un sector de comensals no va tenir el gust de ser visitats pel gelat de les postres. La presència del monestir imposava austeritat.

Buidats els plats i els gots, els presidents es van relaxar. Joan Jerma va encendre un havà d'unes proporcions acceptables, sostingut per dos dits, un dels quals ostentava un anell d'or d'unes dimensions també prou acceptables. I les parpelles de Jordi Pujol pujaven i baixaven el teló a la velocitat d'un intermitent d'automòbil que indica precaució. El xampany va dur la conseqüència del brindis per *Mediterráneo*, una delicadesa que Jerma va

Dalt: Els presidents en solitari, en un sofà tallat en cru. Baix: Pujol, el centre de l'atenció.

resoldre amb tics napoleonitzants entre la mà i la jaqueta.

Amb les bombolles a la gola, els dos caps de govern es van retirar al monestir del Desert de les Palmes, prop d'allà on en el segle XVII practicava penitències fra Bartomeu, Bartolo, i que en l'actualitat és la porta de TV3. Jerma i Pujol, en solitari, van estar-se al claustre de l'ermitatge, com en l'entrevista d'Hendaia. Entre xiprers, pins, palmeres i tarongers. En aquell lloc sant dels camins dels esperits imperfectes i errats amb funcions de senda estreta de la perfecció, avui convertit en una expendedoría de biografies santes i licors carmelitans. Els presidents intercanvien impressions en un sofà rudimentari, tallat en cru d'una soca de garrofer i acondicionat amb coixins d'entreteniment cristià.

Després de tres quarts d'hora de conversa, s'improvisa una meteòrica conferència de premsa sobre els punts tractats en privat, TGV, TVV, aigua, projectes de col·laboració mútua, economia i desenrotllament. Jerma, que va qualificar de presa de contacte la

reunió, va apuntar: «Som veïns, i estem en un projecte comú del qual tenim possibilitats de parlar». Pel que fa a TVV, Joan Jerma va apuntar que sempre havia mantingut que les emissions serien en valencià, «perquè en castellà ja tenim dos canals públics; i ben prompte, tres de privats». Amb la lliçó apresada, Jerma va tornar a València.

Pujol, per contra, va tornar a Castelló, on a les 8 havia de dissertar sobre la perspectiva del Mediterrani nord-occidental. Presentat per Benjamí Casañ, Jordi Pujol va demostrar un gran nivell d'estadista amb un magnetisme important, i sobretot, una gran facilitat de connexió humana, qualitats que no provenen d'una opinió sinó d'una descripció. Acabada la conferència, davant d'un dilatat auditori que s'escoltava la importància econòmica de Catalunya, el País Valencià i les Balears de cara a Europa, el president Pujol va sopar amb presses i els cinc cotxes van retornar a Barcelona, amb l'expectació de qui sap quin altre signe fatal. I qui sap fins quan. □